

Риёзус солиҳийн шарҳи / Ҳаё ва унинг фазилати ҳамда у билан хулқланишга одатланмоққа тарғиб қилиш ҳақида / 862-ҳадис

862 - وَعَنْ أَبِي يُوسُفَ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ سَلَامٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ؛ أَفْسُحُوا السَّلَامَ، وَأَطْعُمُوا الطَّعَامَ، وَصِلُوَا الْأَرْحَامَ، وَصَلُوَا وَالنَّاسُ نِيَامٌ تَذَلُّلُوا الْجَنَّةَ بِسَلَامٍ». رَوَاهُ التَّرمِذِيُّ وَقَالَ: حَدِيثٌ صَحِيحٌ [2485].

862. Абу Юсуф Абдуллоҳ ибн Салом розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламни:

«Эй инсонлар, саломни (таниган ва танимаганлар орасида) ёйинг. Овқат билан (камбағалларни) таомлантириинг, қариндошларга боғланинг. Кишилар ухлаганда намоз ўқинг, жаннатга саломат ҳолда кирасизлар», дедилар.

Имом Термизий ривояти. Термизий буни саҳиҳ ҳадис, дедилар.

Шарҳ: Абдуллоҳ ибн Салом розияллоҳу анҳудан ривоят қилинаётган ушбу ҳадиси шарифда маҳбуб Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам жаннатга киришимиз учун сабабчи бўладиган баъзи бир ишларни баён қилиб бермоқдалар.

1. « Эй инсонлар саломни таратинг ».

Мусулмонларнинг саломлашиш сўзлари, бир-бирларини кўрганларида биринчи айтадиган иборалари «Ассалому алайкум»ни таратиш унга одатланиш, доимо канда қилмай айтиб юриш, танигангау танимаганга салом бериш маъноларини билдиради. Демак, жаннатга саломатлик билан кирайин, деган нияти бор мусулмон инсоннинг қиласидиган амалларидан бири саломни таратиш бўлмоғи керак экан.

2. « Овқат билан (камбағалларни) таомлантириинг ».

Саломни таратишида маънавий яхшилил бўлса, таомни тарқатишида моддий яхшилил борлиги ҳеч кимга сир эмас. Исломда таом тарқатиши ҳақида сўз

кетганда энг аввало, фақир-мискин, бева-бечора ва муҳтоҷларга моддий ёрдам бериш, уларнинг қоринларини тўйдириш кўзда тутилишини ҳаммамиз яхши биламиз. Бу Ислом дини камбағалпарварлигининг энг муҳим томонларидан биридир.

Сиз билан бизлар ҳам динимиз таълимотларига амал қилиб, имконимиз борида муҳтоҷ кишилардан ўз ҳимматимизни аямаслигимиз керак бўлади.

3. «Қариндошларга боғланинг»

“Силаи раҳм” калимасини она тилимизга сўзма-сўз ўгирадиган бўлсак, “раҳмни боғлаш” деган маъно келиб чиқади. Раҳм эса қариндош дегани, она бачадонини ҳам араблар “раҳм” дейдилар. Демак, силаи раҳм деганда қариндош-уруғлар билан яхши алоқада бўлиш, уларнинг ҳолидан хабардор бўлиш, ҳамда уларни моддий ва маънавий жиҳатлардан қўллаб-қувватлаш ва ҳоказолар тушунилади.

Шубҳасизки, динимиз Исломда силаи раҳмга ниҳоят даражада қаттиқ эътибор қилинган. Ўнлаб оят ва ҳадисларда бу мавзу эсга олинади. Силаи раҳмнинг фазилати, аҳамияти ва зарурати Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг муборак ҳадисларида такрор-такрор уқтирилади.

4. «Кечаси одамлар ухлаб ётганида намоз ўқинг».

Бунга хуфтон ва бомдод намозларини жамоат билан ўқиш ва тунги таҳажжуд намозлари киради.

5. «**Саломат ҳолда жаннатга киурсиз**», демоқдалар. Яъни мазкур санаб ўтилган нарсаларни ихлос билан амалга оширганлар жаннатга соғ-омон киришлари айтилмоқда.

Аллоҳ таоло барчамизни ана ўша мартабага насиб айласин.

Манба: hadis.islom.uz

